

La desgracia d' Espanya vé en gran part de la gent *neutra* que no més se cuida de tallar cupóns, cobrar arrendaments, menjar bè y gosar, sens preocuparse dels mals governs que fá anys ens perden; sens preocuparse de que la desmoralisació augmenta y de que la agricultura agonitza. ¡Cóm no 's despertan per ajudar als bons en la regeneració moral y material de la patria, sentint que 'ls socialistas y anarquistas trucan més fort á las sévas portas!...

Tornem á la higiene: dit metje en el fort del hivern anava sense capa ni tapabocas y no s' encostipaba, perquè una hora abans de llevarse—y 's llevaba demati.—se rentaba tot el cos ab aygua freda; dormia ab el finestró mitj obert sense vidre, fent lo mateix els demás; feya criar els fills á la seva dona y tenia aborridas á las didas, qu' es casualitat trobarne de bonas, no poguent la millor suplir á una mare: per alguna criatura que li escassejava la llet, l' ajudaba ab llet de cabra ó vaca ab aygua d' ordi. Poch amich de medicinas fortas que espatllan els ventrells, alguna purgüeta y lavativas, y per rebaixar la febra, obtenia molt bons resultats ab las rentadas d' aygua freda sola ó ab vinagre, las que usan molts metjes ab éxit. Era amant de l' aygua freda, del aire pur del camp, de la netedat y del exercici, y per aliments pa de casa, verduras y llegums, llet y ous, y de carn sols en la escudella y barrejada ab verdura y llegums, creyent que molts ríchs pateixen del pador, de reumatisme y poagre per menjar massa carn y beurer massa vi y café y fer poch exercici. Era tant enemich del aire corromput que fugia de locals de massa gent: un dia al ficarse dintre un cotxe ab las finestras tancadas, n' obri una per respirar bè, y queixantse una dona que portaba 'l seu fillet qu' estossejava de debó, dihent li agafaria una pulmonía, li respongué:

—El vostre fillet tè tos pe 'l mal aire que está respirant, y l' aire dolent é impur y massa calent es el que produheix constipats y pulmonías: ja veurén com ab el finestró obert se trobará millor.

Y en efecte, pará de tossir y se adormí com un angelet.

Els meus dormen ab la finestra entreoberta y res de bressol y cantals: al principi ploran, com quan els rento ab aygua freda, pero prompte s' hi acostuman y 'ls agrada; además, el plorar un xieh els desentrotlla 'ls pulmóns, com els fortifica l' aire pur y l' aygua freda.

L' obediencia es la virtut més necessaria y de petits no 'ls deixo passar la seva, ni porto pressa que enrahonin y caminin: que mamin y dormin y á passejar pe 'l camp. Hi ha pares que tot lo dia 'ls están fent figuras, y els fan tornar airviosos y raquitiehs.

S' han de domar de petits reprimint las petitas passións, satisfent las sévas necessitats, pero no las impertinencias y exigencias que crian mals habits que duran tota la vida.

S' ha observat que la fesomia de naixement se conserva més ó menos tota la vida, y que al morir s' accentúa y torna bonica, especialment las personas que tenen bona mort per haber portat bona vida: aixó y 'l respecte que 'ns fan els morts—atracció 'ls que moren en opinió de santedat y por els que son duptosos,—es digne de consideració y son probas de que nostra ánima es immortal. Digan lo que vulgan els que tenen la desgracia gran de no tenir religió; la virtut y santedat atrau